

Kuntien harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen haku vuodelle 2026

Khall 7.9.2026 § 229
88/02.05.01.01/2026

Valmistelija

Kunnanjohtaja Joonas Rentola, puh. 040 545 9009,
joonas.rentola@savukoski.fi

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 § mukaan kunnan valtionosuutta voidaan kunnan hakemuksesta korottaa harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa. Arvioinnissa otetaan huomioon myös paikalliset erityisolosuhteet.

Valtionosuuden korotuksen myöntämisen edellytyksenä on, että kunta on hyväksynyt suunnitelman taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavista toimenpiteistä. Toimenpiteet aikatauluineen ja euromääräisine vaikutuksineen tulee esittää hakemuksessa.

Lain 27 § 2 momentin mukaan valtionapuviranomainen voi asettaa korotuksen myöntämiseksi ja käytölle myös muita kunnan talouteen liittyviä ehtoja. Valtionosuuden korotus voidaan seuraavina vuosina jättää myöntämättä tai myöntää alennettuna, jos esitettyjä toimenpiteitä tai asetettuja ehtoja ei ole noudatettu.

Valtiovarainministeriö on asettanut korotuksen käytölle hyväksytyn talouden tasapainotussuunnitelman lisäksi seuraavat keskeiset ehdot:

1. Korotus ei saa aiheuttaa vastaavan suuruista kunnan omassa päätäntävallassa olevien käyttö- tai investointimenojen lisäystä. Korotuksen tarkoituksena on tukea kunnan omia talouden tervehdyttämistoimenpiteitä, joihin kunnan tulee varautua avustuksesta riippumatta.
2. Korotus on tarkoitettu varautumiseen kunnan talouden aikaisemmasta kehityksestä aiheutuneisiin tervehdyttämistarpeisiin. Tällaisia ovat muun muassa lainanhoitokustannukset, alijäämien kattaminen sekä tiedossa olevat ja jo tapahtuneet tuloperusteiden muutokset.
3. Mikäli kuntaan on asetettu kuntalain 118 §:n tarkoitettu arviointiryhmä, kunnan tulee toteuttaa arviointiryhmän ehdottamat toimenpiteet palvelujen edellytysten turvaamiseksi.

Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotukseen on valtakunnallisesti käytettävissä enintään 10 miljoonaa euroa. Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 45 § 2 momentin mukainen hakemus tulee toimittaa valtiovarainministeriölle viimeistään 29.9.2026. Mikäli hakuajan päättymisen jälkeen ilmenee olennaisia muutoksia kunnan talouteen tai muihin hakemuksessa esitettyihin tietoihin, hakemusta voidaan tarvittaessa täydentää 23.10.2026 saakka.

Hakemuksessa tulee arvioida erityisesti vuoden 2026 taloudellista tilannetta. Perusteluissa tulee painottaa sellaisia kunnan taloudelliseen tilanteeseen ja paikallisiin erityisolosuhteisiin liittyviä tietoja, jotka eivät ilmene yleisistä tilastoista tai Valtiokonttorille raportoiduista taloustiedoista. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myös edellisenä vuonna, hakemuksessa tulee lisäksi perustella, miksi korotusta haetaan peräkkäisinä vuosina.

Savukosken kunta haki vuonna 2025 harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 350 000 euroa. Hakemuksen yhteydessä huomioitiin kunnanvaltuuston hyväksymä Savukosken kunnan talouden ja palveluiden tasapainottamissuunnitelma. Valtiovarainministeriö myönsi Savukosken kunnalle harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta 145 000 euroa.

Kunnanjohtaja on alustavasti tiedustellut valtiovarainministeriön kunta- ja alueosastolta Savukosken kunnan mahdollisuuksia saada harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta myös vuonna 2026. Ministeriöstä saatu vastaus on oheismateriaalina.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Joonas Rentola

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että Savukosken kunta ei hae harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2026.

Päätös perustuu kunnan taloudellisen tilanteen kokonaisarvioon sekä valtiovarainministeriöltä saatuun alustavaan arvioon kunnan edellytyksistä saada harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2026.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Jakelu